

premogovega pepela, kateri je dosedaj bil brez vsake vrednosti. Seveda bode še le prihodnost pokazala, kako trdne bodo te hiše.

Ogerska razstava v nevarnosti. Leta 1896. hočejo Madjari slaviti z razstavo tisočletnico ogerske države. Kakor se pa kaže, se utegne še vse spriditi. Več francoskih kapitalistov je pridobilo turškega sultana, da bi baš tega leta priredili svetovno razstavo v Carigradu. V Budimpešti se že boje, da bode razstava v Carigradu bolj mikala tujce nego v Budimpešti in je torej pričakovati, da bo madjarska razstava imela veliko izgubo. Madjarski listi kličejo na pomoč diplomacijo, naj bi posredovala, da se razstava v Carigradu odloži na poznejši čas.

Kmetijstvo.

Gorenjski pašniki v deželni zboru.

Govor g. Povšeta.

(Dalje.)

In kdo mi more ugovarjati, da je obstanek, oziroma ohranitev sedanjega kmetijskega stanu zadeva eminentne važnosti ter potrebe za domovino in tudi državo.

Tu mi pride v spomin prava beseda državnega finančnega ministra barona Kallay-a, ki je kot vrhovni upravitelj Bosne v delegaciji na vprašanje nekega delegata o gozdnih razmerah v Bosni odgovoril: „Ne morem se pridružiti takim nazorom, ker ni mogoče, da se ljudstvu prikrajša pravica, kakeršno je izvrševalo stoletja; to bi bil čin zatiranja. Pa tudi gospodarstveno ne bi bilo modro, ker z omejitvijo ali celó odpravo pašniških pravic bi bilo ljudstvo silno oškodovano, ker njegov gospodarski obstanek odvisen je in oprt v prvi vrsti na teh pašniških pravicah. To, kar vladna uprava želi doseči, je uravnava služnosti in nje namen, pravice, katere uživa ljudstvo, spraviti v soglasje modrega in umnega gospodarstva.“

Da bi taki nazori bili od nekdanj in da bi tudi sedaj pri merodajnih oblastvih bili veljavni, je moja iskrena želja, in ko bi taki modri nazori vselej bili vodilni, bi se bilo marsikaj srečnejše izvršilo.

Ostre določbe ima v sebi naš avstrijski gozdni zakon, toda shajalo bi se z njim, ko bi se le napačno ne tolmačil. Toda prav to napačno, ali da bolje se izrazim, samovoljno tolmačenje paragrafov osobito 9. in 10. tega zakona je, katero provzročuje nezadovoljnost in britke pritožbe opravičencev. Lastniki takih velikih gozdov, v katerih imajo kmetje pravico do paše, prav poljubno odločujejo prostore, na katerih se sme pasti, oziroma na katerih se ne sme pasti. Prav ondot, kjer je najobilnejša in najboljša paša, zljubi se logarjem, da zgrade dotični svet, seveda le tako, ne da bi ga res ogradili trdno in v bran pasoci se govedi, ampak potaknejo nekaj količev, ali kakor kmetje pravijo, zaklinčijo dotični svet.

Toda najhujše je pa to, da silno kruto postopajo gozdni čuvaji proti kmetom, ako jih zasačijo, da je kaka njih žival zašla v tak zaklinčan svet. Ker ograje ni in ker so taki „zavarovani“ prostori pogostoma ob potih, po katerih gonijo kmetje svojo živino na pašo ter kaj lahko zaide žival v prepovedani svet, da znašajo mnogo-

krat globe ali kazni v denarju toliko ali še več, kakor je vredna vsa paša.

Imel sem v rokah celo kopico kazenskih plačilnih listov, in nič kaj redkega ni, da jeden sam kmet ima skazati vplačanih glob po 50, 80 in več goldinarjev.

Kar pa je jako trpko in graje vredno, je to, da zadostuje ovadba gozdnega čuvaja na c. kr. glavarstvo, katero na podlagi te ovadbe prisodi kmetu kazen. Mirno in stvarno vprašam tu osobito one gospode, ki so veščaki v lovu, ali ni mogoče, da je pojedla in poškodovala to, za kar je ubogi kmet obsojen, divjačina?!

Povsod velja v naši državi, da se zaslišita oba, tožnik in zatočenec, le tu velja tolika prednost in izjema.

Trdi se, in tako so tudi listi pisali, in jaz sam sem že večkrat slišal, da znašajo denarne kazni, katere so ti opravičenci morali v teku let plačati, ogromno svoto. Želja moja je le, da bi ta trditev bila pretirana, vsekako pa bi bilo umestno, da bi se uradne poizvedbe izvršile, da bi se o tem kaj pozitivnega vedelo.

Bodisi, kakor že, neovrgljivo je, da se trdo postopa v tej zadevi, kakor je tudi kaj čudno, da ne rabim drugega izreka, da se je do paše opravičenim kmetom na planini Pungert v tržiškem okraju odkazalo, da smejo pasti od 9. ure predpoldne do 3., oziroma do 4. ure popoldne, tedaj v najbolj vročih urah, ko sleherni zna, da takrat se navadno vsaj ob poludne živina spravi v hleve, ali vsaj v staje. Ali se ne pravi to smešiti in norčevati se, ali vsaj nagajati kmetom? Ali je mogoče potem zatreči sumnjo, da se hoče res zatirati kmete in spraviti jih ob njihovo pravico? Skoro bi veroval, da je dokaj na prislovici, ki je v navadi pri gozdarjih, da se zamore gozdno-postavno kôga izgrizti (forstgesetzlich jemanden heraussekiren).

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Avstralijsko meso na Dunaji. Na Dunaji so za poskušnjo pripeljali avstralijskega mesa. S prva so se ga že jako veselili. Da se je to meso dobro obneslo, bil bi to hud udarec za naše kmetijstvo, ker bi bila živina jako pala v ceni. Prvo veselje zaradi tega mesa se je kmalu skalilo. To meso je pretolsto in se mora mnogo tolšče odrezati, predno se dene kuhati. Tako se mnogo mesa pogubi in zatorej meso ni več tako po ceni. Tudi ima baš zaradi prevelike množine tolšče nekak zoprni okus. Najglavneje je pa, da to meso tudi tečno ni. Prihaja namreč na ledu. Led pa uniči v mesu beljakovine, katere delajo meso tečno. Zatorej se našim kmetovalcem ni preveč bati konkurence avstralijskega mesa.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

(Dalje.)

Po dolgem in upornem iskanji našel sem mesto, ki je meni popolnoma ugajalo in tudi zame ni bilo predrago. Kupil sem 80 akrov zemlje z mladim pomarančnim nasadom, hišico z dvema majhnima so-